

Příklady k řešení

1. Obviněný byl zadržen policejním orgánem podle § 75 TrŘ ve čtvrtek 26. 3. 2020. Kdy končí lhůta pro rozhodnutí o vzetí obviněného do vazby nebo o jeho propuštění na svobodu?

Tady byl největší problém. Převážná většina z vás uvedla jako konec lhůty sobotu 28. 3. v návaznosti na § 75 TrŘ a povinnost státního zástupce podat návrh na vzetí obviněného do vazby tak, aby obviněný mohl být odevzdán soudu nejpozději do 24 hodin od zadržení, anebo byl propuštěn na svobodu. Dotaz ale zněl, kdy končí lhůta pro rozhodnutí o vzetí obviněného o vazby nebo o jeho propuštění na svobodu. Odpověď dává § 77 odst. 2 TrŘ. Soud je povinen rozhodnout do 24 hodin od podání návrhu, tj. nejpozději v neděli 29. 3.

V této otázce, kterou obvykle na semináři kladu ústně jako jednu z prvních, vždycky uvádím i konkrétní hodinu zadržení, což jsem v písemné podobě zřejmě z roztržitosti 😊 neudělala. Samozřejmě přesné stanovení času zadržení je nezbytné z hlediska počítání hodinových lhůt, ale i z hlediska celkové délky případné vazby Proto chválím ty z vás, kteří na absenci tohoto údaje zareagovali a uvedli, že lhůta, ať již 48 či 24 hodin končí 28. 3. resp. 29. 3. v konkrétní hodinu zadržení.

Jinak jste správně uváděli, že jde o hodinovou lhůtu, počítanou od momentu k momentu, tedy neuplatní se běžná pravidla pro počítání lhůt.

Ještě doplním, že lhůty pro zadržení jsou uvedeny již v LPS - čl. 8 odst. 3.

2. Obviněný je stíhán na svobodě. V průběhu vyšetřování vyvstane potřeba opětovného jeho výslechu. Policejní orgán obviněnému zašle předvolání, které se však nepodaří doručit, obviněný není k zastížení ani v místě bydliště, ani na pracovišti, kam přestal docházet. *Jaký zajišťovací prostředek bude použit k zajištění přítomnosti obviněného u výslechu?*

Také tato otázka činila potíže. Řada z vás zvolila předvedení.

Otázka směřovala k příkazu k zatčení - § 69. Vzhledem k tomu, že není možno doručit předvolání, obviněný není k zastížení ani na pracovišti, ani v místě bydliště, navíc je zde informace, že přestal docházet do zaměstnání, je zde tedy důvodná obava, že uprchl nebo se skrývá. Vzhledem k tomu, že není fyzicky k zastížení, nelze ho předvolat, předvést či zadržet. Na tuto situaci právě dopadá příkaz k zatčení. Samozřejmě se může ukázat, že obviněný byl např. hospitalizován nebo se zdržoval na návštěvě apod. Pak samozřejmě nebude důvod brát ho do vazby a bude propuštěn na svobodu.

V odpovědi se objevil i příkaz k zadržení - § 76a. Jeho účel je jiný, směřuje primárně k doručení usnesení o zahájení trestního stíhání.

3. Obviněný JK je stíhán pro skutek kvalifikovaný jako trestný čin těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1 TrZ. Uvedeného skutku se měl dopustit tím, že napadl milence své přítelkyně, kterého přistihl tzv. in flagranti v jejím bytě, kde s ní (obviněný) bydlel, a způsobil mu zlomeninu žeber a ruky a četné podlitiny s dobou léčení přesahující 6 týdnů a to poté, co byl kamarády u piva vyhecován, ať se jde radši podívat domů, kdoví, co se tam děje. Přítelkyně jej poté z bytu vyhodila, přespával různě po kamarádech či venku a byl v té době

nezaměstnaný. Jedná se o člověka s čistým trestním rejstříkem, svým okolím vnímaného spíše jako dobráka, který je ochoten lidem pomáhat. O zaměstnání přišel proto, že jeho zaměstnavatel, majitel firmy na výrobu nábytku neměl dostatek zakázek a musel většinu zaměstnanců ve výrobě propustit. Soud rozhodl o jeho vzetí do vazby podle § 67 písm. a) TrŘ, a to s ohledem na to, že nemá stále bydliště a je obviněn ze zvláště závažného zločinu ohroženého sazbou s horní hranicí 10 let. Do advokátní kanceláře obhájce obviněného se dostavil bývalý zaměstnavatel obviněného s tím, že se dozvěděl, že je JK ve vazbě, že dostal velkou zakázku na výrobu nábytku a rád by ho vzal zpět do práce a zajistí mu i ubytování. A co pro něho může udělat, aby se z vazby dostal ven? *Co mu z pozice advokáta poradíte, tj. jaké jsou podle trestního řádu možnosti?*

U této otázky většina z vás neměla zásadnější problémy. Navrhovali jste správně zejména záruku důvěryhodné osoby a písemný slib obviněného, popř. i peněžitou záruku.

Někteří ji naopak vyloučili s poukazem na to, že u trestného činu podle § 145 nelze peněžitou záruku přijmout. To se však týká jen vazebního důvodu pod písm. c), tj. tzv. vazby předstízně. Je třeba číst ustanovení celé a pečlivě ☺.

V tomto konkrétním případě obhájce podal žádost o propuštění z vazby, k níž připojil písemný slib obviněného a záruku majitele firmy, v níž se zavázal poskytnout obviněnému zaměstnání a ubytování. Soud přijal slib i záruku a propustil obviněného z vazby.

4. Obviněný je stíhán pro trestný čin dle 244 TrZ, kterého se měl dopustit tím, že v rozporu se zákonem č. 303/1993 Sb. a zákonem č. 587/1991 Sb. dovezl do ČR 120.000 Ks cigaret zn. Memphis Classic, které nebyly označeny patřičnými nálepkami s úmyslem předat je do oběhu, přičemž byl zajištěn Inspektorátem celní a finanční stráže České Budějovice. Obviněný byl společně s návrhem na potrestání předán Okresnímu soudu v Českých Budějovicích. Ten po jeho výslechu rozhodl o vazbě z důvodů uvedených v § 67 písm. a), b) TrŘ.

Obviněný je cizí státní příslušník, má čistý trestní rejstřík, nezdržuje se na místě trvalého pobytu, ale již delší dobu bydlí v Českých Budějovicích (vyplývá to z jeho výpovědi a z rozhodnutí České obchodní inspekce, která jsou založena ve spise a z nichž lze zjistit, že obviněný byl v souvislosti s podnikáním v Českých Budějovicích v posledních dvou letech postižen pokutami za porušení zákona o ochraně spotřebitele.) Obviněný je ženatý a má dvě nezletilé děti.

V návrhu na potrestání státního zástupce nejsou navrhovány žádné výsledky svědků, důkazní návrhy byly doplněny až následně o výsledky pracovníka Inspektorátu.

1. Posud'te důvodnost vzetí obviněného do vazby v kontextu ustanovení §§ 67, 68 odst. 1 TrŘ a také v kontextu s § 71 odst. 2 písm. b) TrŘ.

Tady jste v podstatě všichni správně posoudili, že vazební důvody nebyly naplněny. A to i z toho pohledu, že je pravděpodobné, že v případě odsouzení nebude uložen nepodmíněný trest odnětí svobody.

Celkově je třeba zdůraznit, že závěr o existenci vazebního důvodu musí být podložen konkrétními skutečnostmi.

2. Jaký význam má skutečnost, že v usnesení o vzetí obviněného do vazby je uveden její počátek dne 26. 2. 2020 v 20.10 hodin a z protokolu Inspektorátu vyplývá, že osobní svoboda obviněného byla omezena dne 26. 2. 2020 v 15.15 hodin?

Tady se vaše odpovědi rozcházejí. Pole níže uvedeného judikátu *Osobní svoboda obviněného byla podle protokolu pracovníků Inspektorátu celní a finanční stráže České Budějovice omezena dne 26. 2. 2002 v 15.15 hodin, je tedy třeba souhlasit s obhájcem, že počátek vazby měl být stanoven dříve, než je uvedeno v napadeném usnesení. Již tato skutečnost by byla důvodem k jeho zrušení.*

Srov. k tomu i R 1/2013 (viz osnova judikatura).

4. Obžalovaný D. P. byl vzat do vazby usnesením Okresního soudu ve Strakonících ze dne 5. 3. 2019 z důvodů uvedených v § 67 písm. c) TrŘ, přičemž byl omezen na osobní svobodě od 3. 3. 2019 v 9.25 hodin.

Dne 18. 4. 2019 podala okresní státní zástupkyně ve Strakonících obžalobu.

Dne 5. 9. 2019 bylo usnesením Okresního soudu ve Strakonících rozhodnuto tak, že se žádost obžalovaného D. P. na propuštění z vazby podle § 71 TrŘ zamítá a zároveň se podle § 73 odst. 1 písm. b) nepřijímá jeho slib, že povede řádný život. Proti tomuto usnesení podal obžalovaný stížnost, která byla Krajskému soudu v Českých Budějovicích předložena 3. 1.2020.

Obžalovaný je stíhán pro trojnásobný trestný čin krádeže § 205 odst. 1 písm. a) TrZ, dále pro trestné činy zpronevěry podle § 206 odst. 1 TrZ, podílnictví podle § 214 odst. 1, 2 písm. b) TrZ a porušování domovní svobody § 178 odst. 1, 2 TrZ.

Posuďte uvedenou situaci podle § 72a TrŘ a navrhněte, jak má stížnostní soud rozhodnout.

Tady jste téměř všichni správně identifikovali problém nerespektování rozdělení doby vazby mezi přípravné řízení a řízení před soudem podle § 72a odst. 2 a nepřípustnost jakýchkoli přesunů mezi nimi – R 5/2003.

Základem bylo správné posouzení všech trestných činů jako přečinů a tedy stanovení minimální doby trvání vazby na jeden rok.

Pokud jde o rozhodnutí stížnostního soudu, tady některým z vás ze zadání nevyplnilo zcela jasně, že byl v době rozhodování o stížnosti obviněný stále ve vazbě. Rozhodnutí bylo tedy následující:

Krajský soud v Českých Budějovicích zrušil podle §149 odst. 1 písm. a) tr. ř. ke stížnosti obžalovaného usnesení Okresního soudu ve Strakonících ze dne 5. 9. 2019 sp. zn.a znovu rozhodl tak, že podle § 72a odst. 2 tr. ř. propustil obžalovaného z vazby na svobodu.

Věcnou podstatou stížností se již nezabýval.

Pokud jste si třeba našli text celého rozhodnutí, tak jste zjistili, že reálně byl tento případ datován do období 2001-2002. Zásadní skutečností, kterou krajský soud při svém rozhodování musel vzít v úvahu vzhledem k tomu, že byl spis Krajskému soudu v Českých Budějovicích předložen k rozhodnutí o stížnosti dne 3. 1. 2002, byla ta, že bylo na místě již aplikovat zákon č. 265/2001 Sb., jenž nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2002 a kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním. Tato novela změnila právní úpravu vazby – mj. tehdejší § 71, tj. současný § 72a. V souladu se zásadou, že procesní úkony trestního řízení musí být prováděny podle procesního práva účinného době, kdy se konají, postupoval krajský soud podle právní úpravy účinné od 1. 1. 2002.